

MESTSKÁ ČASŤ BRATISLAVA-PETRŽALKA

Kutlíkova 17, 852 12 Bratislava

Vážená pani
Elena Pätoprstá
patoprsta@creativenet.sk

Váš list číslo/zo dňa
04.02.2020

Naše číslo
9369

Vybavuje/telefón/e-mail
Lubica Kupková, právny referát
lubica.kupkova@petrzalka.sk

Bratislava
04.03.2020

Vec
Interpelácia – odpoveď

Dňa 04.02.2020 ste na miestnom zastupiteľstve interpelovali:

- a) Na základe podnetu obyvateľov a „Spolku vlastníkov garáží“ vo veci katastrofálneho stavu terasy na Nám. Hraničiarov č. 8a, 8b Vás žiadam o prípravu právnych východísk pre poskytnutie finančných prostriedkov (dotácie) na revitalizáciu terasy na Nám. Hraničiarov č. 8a, 8b.
- b) Príprava právnych východísk pre poskytnutie finančných prostriedkov (dotácie) aj pre iných žiadateľov na revitalizáciu terás, ktoré nie sú zverené do správy MČ Petržalka.

Odpoveď:

- a) Na Miestny úrad mestskej časti Bratislava-Petržalka boli opakovane zasielané žiadosti „Spolku vlastníkov garáží“ Nám. hraničiarov č. 8a, 8b (ďalej len „žiadateľ“) o pomoc pri realizácii nutnej a urýchlenej opravy pochôdznej terasy na Nám. hraničiarov č. 8a, 8b. Posledná žiadosť v danej veci bola doručená na Miestny úrad dňa 13.1.2020. Listom zo dňa 6.2.2020 starosta mestskej časti Bratislava-Petržalka oznámil žiadateľovi, že vyvinie maximálne úsilie vec riešiť a zaradiť danú požiadavku na opravu terasy do plánu opráv hlavného mesta SR Bratislavy (ďalej len „hlavné mesto“) na rok 2020. Zároveň starosta mestskej časti Bratislava-Petržalka listom zo dňa 6.2.2020 požiadal hlavné mesto o zaradenie opravy danej terasy do plánu opráv hlavného mesta na rok 2020.

Vyššie uvedená terasa slúži na zabezpečenie prístupu a zásobovania bytov a nebytových priestorov prilahlých bytových domov a súčasne tvorí strechu garáží súkromných vlastníkov. Nie je samostatnou vecou, ktorá by mohla byť ako predmet samostatného vlastníckeho práva zapísaná v katastri nehnuteľností. Predmetná terasa sa nachádza na 17 pozemkoch, z ktorých 10 je vo vlastníctve hlavného mesta a zostávajúcich 7 pozemkov je

vo vlastníctve tretích osôb. Na 15 pozemkoch sú v katastri nehnuteľností evidované stavby garáží so súpisnými číslami 6039-6053.

Uvedená terasa nepatrí medzi terasy, ktoré boli zverené do správy mestskej časti Bratislava-Petržalka a vzhľadom na uvedenú skutočnosť sa mestská časť Bratislava-Petržalka (ďalej len „mestská časť“) obrátila na hlavné mesto so žiadosťou o zaradenie opravy dotknutej terasy do plánu opráv hlavného mesta na rok 2020.

- b) Pochôdzne terasy sú stavbami pristavanej technickej vybavenosti alebo stavbami vstavanej občianskej vybavenosti. Pochôdzne terasy tvoria spolu s hlavnou vecou (bytovým domom) jeden stavebno-konštrukčný celok, ktorý nemôže byť predmetom samostatného vlastníckeho práva, a teda ako také nemôžu byť predmetom zápisu do katastra nehnuteľností. Pochôdzna terasa nemusí byť vždy a výlučne len súčasťou bytového domu, ale môže byť aj súčasťou nebytovej budovy, napr. jej strechou ako pristavaná technická vybavenosť, aj v takom prípade však nejde o samostatnú vec.

Mestská časť nemôže investovať financie do majetku tretích osôb, nakoľko by uvedené mohlo byť považované za neoprávnené nakladanie verejných prostriedkov do majetku iných osôb. Výnimkou však môže byť použitie prostriedkov mestskej časti v súlade s ustanovením § 7 ods. 1 písm. d) Zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 583/2004 Z. z.“). V zmysle informácie tlačového odboru MF SR, sprístupnenou na webovom sídle MF SR a označenou ako *Informácia pre obce a vyššie územné celky k výdavkom do cudzieho majetku* (ďalej len „Informácia“), zákon č. 583/2004 Z. z., ani iná legislatíva v pôsobnosti ministerstva financií, neobsahuje žiadnu reštrikciu, ktorá by zakazovala použitie prostriedkov obcí do cudzieho majetku, t. j. ponecháva v tomto smere plne v kompetencii príslušného subjektu územnej samosprávy **autonómne rozhodnúť o použití vlastných finančných prostriedkov.**

Ako sa uvádza v Informácii, zákon č. 583/2004 Z.z. rešpektuje skutočnosť, že v súlade s príslušnými ustanoveniami Čl. 65 Ústavy SR sú subjekty územnej samosprávy samostatné územné samosprávne a správne celky Slovenskej republiky, ktoré za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodária s vlastným majetkom a so svojimi finančnými prostriedkami. V zmysle uvedeného **v súlade s § 5 ods. 3 zákona č. 583/2004 Z. z. o použití vlastných príjmov rozpočtu obce rozhodujú tieto subjekty samostatne.** V tomto smere zákon č. 583/2004 Z. z. predpokladá možnosť rozhodnutia obcí realizovať výdavky ich rozpočtu nielen do vlastného majetku, keď v § 7 ods. 1 písm. d) zaraďuje medzi výdavky obce aj **výdavky spojené so správou, údržbou a zhodnocovaním** majetku obce a **majetku iných osôb**, ktorý obec užíva na plnenie úloh podľa osobitných predpisov.

Podmienkou na použitie prostriedkov mestskej časti v súlade s ustanovením § 7 ods. 1 písm. d) zákona č. 583/2004 Z. z. je však preukázanie skutočnosti, že sa jedná o výdavky spojené so správou, údržbou a zhodnocovaním majetku iných osôb, ktorý obec užíva na plnenie úloh podľa osobitných predpisov. Máme za to, že dotknuté zákonné ustanovenie z uvedeného dôvodu nemožno aplikovať na rekonštrukcie pochôdznych terás, ktoré **nie sú v správe mestskej časti Bratislava-Petržalka.** Mestská časť pochôdzne terasy, ktoré nie sú v jej správe, neužíva na plnenie úloh podľa osobitných predpisov. Je síce povinná starať sa o všestranný rozvoj jej územia a potreby jej obyvateľov, avšak konkrétne úlohy pripadajú na mestskú časť podľa ich rozdelenia medzi hlavné mesto a mestské časti v zmysle zákona a Štatútu hlavného mesta SR Bratislavy. Ak by sme pod plnením úloh rozumeli samotnú údržbu pochôdznych terás, mestská časť nie je

povinná zabezpečovať údržbu pochôdznych terás, ktoré nie sú v jej správe. Uvedené tvrdenie vychádza z nasledovných právnych skutočností:

V zmysle ustanovenia § 9 ods. 2 zák. č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „cestný zákon“): „*Závady v schodnosti miestnych komunikácií určených pre chodcov alebo v schodnosti chodníkov sú bez prieťahov povinní odstraňovať správcovia miestnych komunikácií.*“ Rozdiel medzi definíciami pojmov „miestna komunikácia určená pre chodcov“ a „chodník“ nie je zrejmý ani zo zákonov, vykonávacích predpisov ani z STN. Podľa usmernenia Ministerstva dopravy a výstavby SR zo dňa 14.3.2019, ktoré však netreba považovať za právne záväzný výklad, miestna komunikácia pre chodcov a rovnako chodník predstavuje nemotoristickú miestnu komunikáciu funkčnej triedy „D3 – komunikáciu pre chodcov“ podľa STN 73 6110.

Podľa § 3d ods. 6 cestného zákona *sú vlastníci a správcovia pozemných komunikácií povinní pozemné komunikácie udržiavať v stave zodpovedajúcom účelu, na ktorý sú určené.* Medzi pozemné komunikácie patria aj miestne komunikácie. Podľa § 4b cestného zákona cit: „*Miestnymi komunikáciami sú všeobecne prístupné a užívané ulice, parkoviská vo vlastníctve obcí a verejné priestranstvá, ktoré slúžia miestnej doprave a sú zaradené do siete miestnych komunikácií.*“

Podľa § 2b ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“) je verejné priestranstvo definované cit: „*Verejné priestranstvo je ulica, námestie, park, trhovisko a iný priestor prístupný verejnosti bez obmedzenia, ktorý bez ohľadu na vlastnícke vzťahy slúži na všeobecné užívanie, ak osobitný zákon neustanovuje inak.*“

Podľa § 4 ods. 3 písm. f) zákona o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov *správu miestnych komunikácií vykonáva obec.*

Podľa § 6a ods.2 písm. d) a § 7a ods.2 písm. e) zák. č. 377/1990 Zb. o hlavnom meste SR Bratislave (ďalej len „zákon o hlavnom meste“):

- *Bratislave je vyhradené zabezpečovať údržbu, zjazdnosť a schodnosť miestnych komunikácií 1. a 2. triedy a verejných priestranstiev nezverených do správy mestskej časti...*
- *Mestskej časti je vyhradené zabezpečovať údržbu, zjazdnosť a schodnosť miestnych komunikácií 3. a 4. triedy a verejných priestranstiev.*

Podľa čl. 29 ods. 1 písm. e) Štatútu hlavného mesta SR Bratislavy v znení dodatkov mestskej časti je vyhradené zabezpečovať výstavbu, údržbu a vykonávať správu miestnych komunikácií III. a IV. triedy vrátane k nim patriacej cestnej zelene, stromoradia a verejných priestranstiev zverených do správy mestskej časti.

Podľa nám dostupných informácií pochôdzne terasy bytových domov v Petržalke boli kolaudované nie ako miestne komunikácie ale ako pristavaná technická vybavenosť, pozostávajúca zo schodišťa, pochôdznej terasy a zásobovacej chodby. Terasy predstavujú súčasť bytového domu alebo sú súčasťou (ako strecha) nebytovej budovy technickej

vybavenosti ako samostatnej stavby, ktorá slúži aj ako prístup do bytov a nebytových priestorov bytového domu. Existujú však aj terasy doposiaľ neskolaudované.

Ak by sme napriek vyššie uvedenému považovali pochôdzne terasy za miestnu komunikáciu určenú pre chodcov v zmysle cestného zákona (v určitých prípadoch, ak napr. jednotlivé časti pochôdznej terasy nie je možné stavebne pričleniť ku konkrétnemu bytovému domu), musela by byť zaradená do siete miestnych komunikácií. Aj v takom prípade však schodnosť miestnej komunikácie zabezpečuje jej vlastník alebo správca.

Prípadne by sme pochôdzne terasy mohli považovať za verejné priestranstvo podľa zákona o obecnom zriadení (teda vynímajúc verejné priestranstvo považované za miestnu komunikáciu podľa cestného zákona) a to z dôvodu, že spĺňajú legálnu definíciu tohto pojmu. V takom prípade však máme za to, že ustanovenia zákona o hlavnom meste, upravujúce rozdelenie povinností medzi hlavné mesto a mestské časti, je potrebné vykladať tak, že mestská časť zabezpečuje údržbu verejných priestranstiev zverených jej do správy (prípadne, ktoré má vo vlastníctve). Opačný výklad by znamenal, že údržbu verejných priestranstiev nezverených do správy mestskej časti zabezpečuje hlavné mesto aj mestská časť, čo úmyslom zákonodarcu zrejme nebolo. Z uvedeného dôvodu nie je možné aplikovať ustanovenie § 7 ods. 1 písm. d) zákona č. 583/2004 Z.z. a hľadiť na terasy nezverené mestskej časti ako na majetok iných osôb, ktoré mestská časť užíva na plnenie úloh podľa osobitných predpisov.

Ustanovenia zákona č. 583/2004 Z.z. však nebránia poskytnutiu finančných prostriedkov do majetku tretích osôb formou dotácií. Zákonná regulácia poskytovania dotácií z rozpočtu obcí sa týka **iba subjektov**, ktorým sa finančné prostriedky môžu poskytnúť **a okruhov účelov a aktivít**, ktoré sa môžu týmito finančnými prostriedkami podporiť. Samozrejme je potrebné pri tom dodržiavať povinnosť danú všetkým subjektom verejnej správy pri používaní verejných prostriedkov a to zachovávať hospodárnosť, efektívnosť a účinnosť ich použitia.

Hlavným mestom bola v minulosti výnimočne a nie ako pravidlo vyčlenená dotácia na rekonštrukciu pochôdznej terasy na Jasovskej ulici č. 2-8 v mestskej časti Bratislava – Petržalka vo výške 50 000 eur, a to na základe uznesenia Mestského zastupiteľstva hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy (ďalej len „mestské zastupiteľstvo“) č. 1129/2013 zo dňa 6. 6. 2016 prijatého v bode programu „Rôzne“. Podmienky poskytovania dotácií by však mali byť v zmysle § 7 ods. 4 zákona č. 583/2004 Z.z. upravené vo VZN.

Ustanovenie § 7 ods. 4 zákona č. 583/2004 Z. z. znie:

(4) Právnickej osobe neuvedenej v odseku 2 a fyzickej osobe - podnikateľovi, ktorí majú sídlo alebo trvalý pobyt na území obce alebo ktoré pôsobia, vykonávajú činnosť na území obce, alebo poskytujú služby obyvateľom obce, môže obec poskytovať dotácie za podmienok ustanovených všeobecne záväzným nariadením obce len na podporu všeobecne prospešných služieb, 14) všeobecne prospešných alebo verejnoprospešných účelov, 15) na podporu podnikania a zamestnanosti. Mestské časti Bratislavy a Košíc môžu poskytnúť dotácie na celom území mesta.

Nakoľko pochôdzne terasy slúžia širokej verejnosti, ich súčasťou sú aj verejnoprospešné prvky, ako napr. zábradlia alebo schodiská, ktorých rekonštrukciu možno podporiť prostredníctvom dotácie, schválilo Mestské zastupiteľstvo hl. mesta SR Bratislavy uznesením č. 943/2017 Zásady poskytovania dotácií na rekonštrukciu verejnoprospešných prvkov pochôdznych terás v hlavnom meste Slovenskej republiky v Bratislave a niektoré opatrenia na riešenie majetkovo nevysporiadaných pochôdznych terás (ďalej len „Zásady“). Z dôvodovej správy k Zásadám vyplýva: „Nariadenie hlavného mesta o poskytovaní dotácií pritom neupravuje jednotlivé druhy dotácií ani spôsob ich použitia, vymenúva výhradne účel ich použitia, aj to len všeobecne v zmysle § 7 ods. 4 zákona o rozpočtových pravidlách samosprávy. Jedným z takýchto všeobecných účelov je aj poskytovanie dotácií na podporu všeobecne prospešných služieb, všeobecne prospešných alebo verejnoprospešných účelov, pod čo možno subsumovať aj dotácie na účely rekonštrukcie verejnoprospešných prvkov pochôdznych terás. Nariadenie hlavného mesta o poskytovaní dotácií nevymedzuje, čo sa rozumie verejnoprospešným účelom, odkazuje však taxatívne na § 2 ods. 2 zákona č. 213/1997 Z. z. o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby v znení zákona č. 35/2002 Z. z. Tento zákon upravuje zoznam všeobecne prospešných služieb, medzi ktoré patrí aj ochrana životného prostredia a zdravia obyvateľstva [§ 2 ods. 2 písm. g) zákona]. Práve verejnoprospešné prvky terás (napr. zábradlie, schodiská) sú takými prvkami, ktoré slúžia na ochranu života, zdravia a bezpečnosti obyvateľov Bratislavy. Potenciálne možno v zmysle uvedeného zákona hovoriť aj o ďalšom verejnoprospešnom účele, a to zabezpečovaní bývania, správy, údržby a obnovy bytového fondu [§ 2 ods. 2 písm. i) zákona], a to najmä tam, kde sú majetkovoprávne vzťahy k pochôdznej terase alebo jej časti vyjasnené. V tomto ustanovení sa tiež spresňuje, kto môže byť žiadateľom, resp. adresátom poskytnutej dotácie. Zákon o rozpočtových pravidlách samosprávy umožňuje poskytnutie dotácie tak právnickým osobám, ako aj fyzickým osobám – podnikateľom, ktoré majú sídlo alebo miesto podnikania na území hlavného mesta alebo ktoré poskytujú služby obyvateľom mesta. Uvedené nie je povinnosťou, je len možnosťou a hlavné mesto tak môže poskytovať dotácie, resp. určité druhy dotácií aj v menšom rozsahu, resp. menšiemu a vymedzenému okruhu osôb (žiadateľov). Pri dotáciách na terasy sa zdá vhodné ich poskytovať len právnickým osobám, a to konkrétne buď spoločenstvám vlastníkov bytov a nebytových priestorov, ktoré majú formu občianskeho združenia alebo právnickým osobám, ktoré poskytujú správcovské služby obyvateľom bytov a nebytových priestorov v bytovom dome podľa zákona č. 246/2015 Z. z. o správcoch bytových domov a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov, ak majú oprávnenie zastupovať vlastníkov bytov a nebytových priestorov v tejto veci, resp. aj dotknutým mestským časťami alebo nimi zriadeným organizáciám, ktoré vykonávajú správu budov vrátane pochôdznych terás. Toto ustanovenie Zásad nejde nad rámec § 1 ods. 1 nariadenia hlavného mesta o poskytovaní dotácií.“

Zároveň v súčasnosti prebiehajú na pôde hlavného mesta pracovné stretnutia zástupcov hlavného mesta, mestskej časti Bratislava-Petržalka a GIB („Petržalské terasy“) za účelom riešenia zlého stavu petržalských terás vrátane určenia terás s potrebou okamžitého zásahu ako aj návrhov možných zdrojov financovania. V súčasnosti nie sú známe závery prebiehajúcich pracovných stretnutí a ani návrhy financovania opráv terás, resp. ich častí. Z uvedeného dôvodu nie je možné zaujať jednoznačné stanovisko k reálnemu (spolu)financovaniu hlavného mesta/mestskej časti Bratislava-Petržalka na opravách terás, ktoré nie sú mestskej časti Bratislava-Petržalka zverené do správy.

Samotný dotačný systém nastavený hlavným mestom sa zdá byť vhodným riešením, otázky týkajúce sa jeho praktického použitia, resp. dôvodov, ktoré mu v súčasnosti bránia, je potrebné adresovať na magistrát hlavného mesta. Problémom môže byť aj skutočnosť, že samotné Zásady boli prijaté mestským zastupiteľstvom bez splnomocnenia v mestskom VZN o dotáciách, čím mohlo prísť k rozporu s vyššie uvedeným ustanovením § 7 ods. 4 zákona č. 583/2004 Z. z.

S pozdravom

Ing. Ján Hrčka
starosta